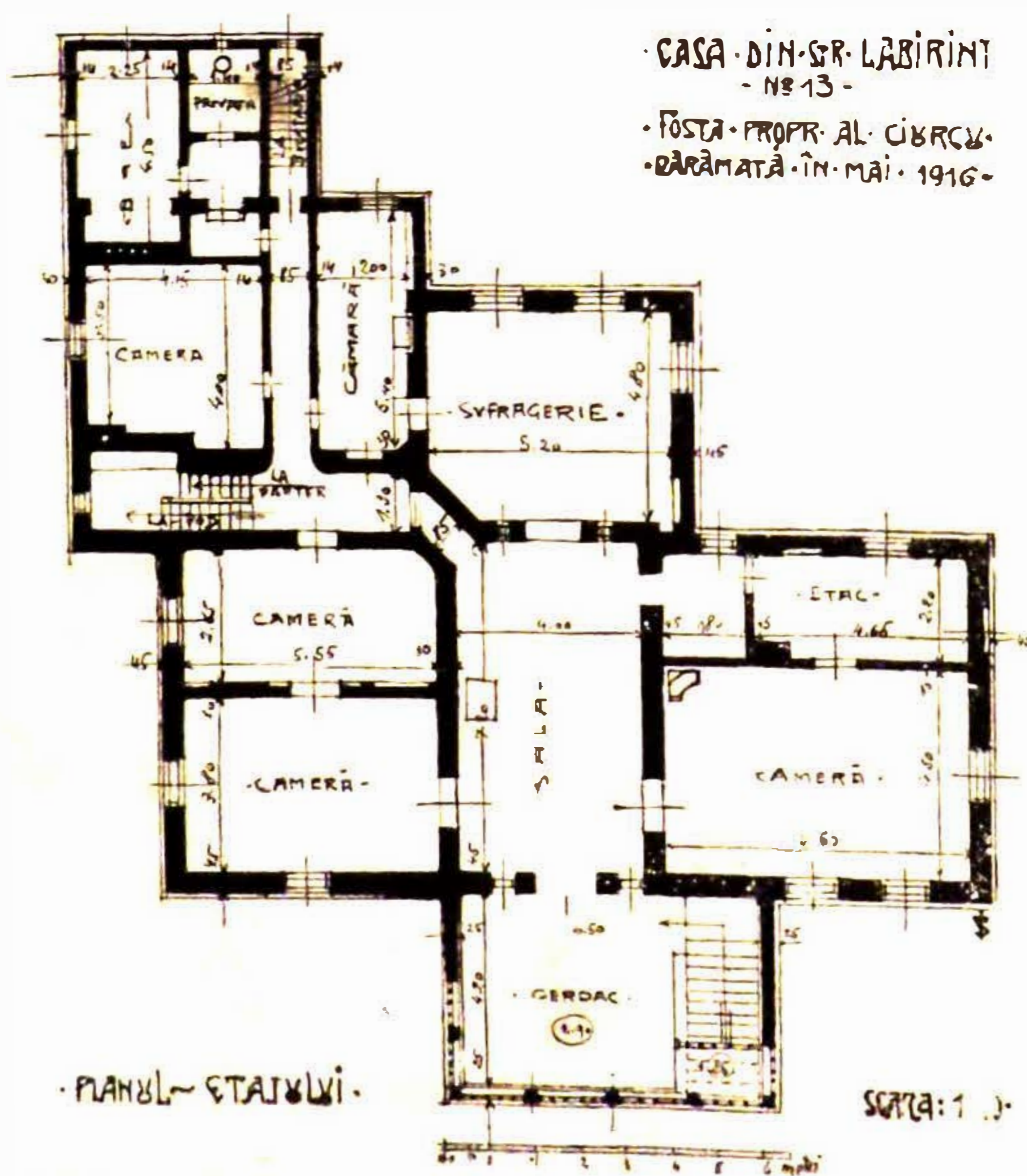

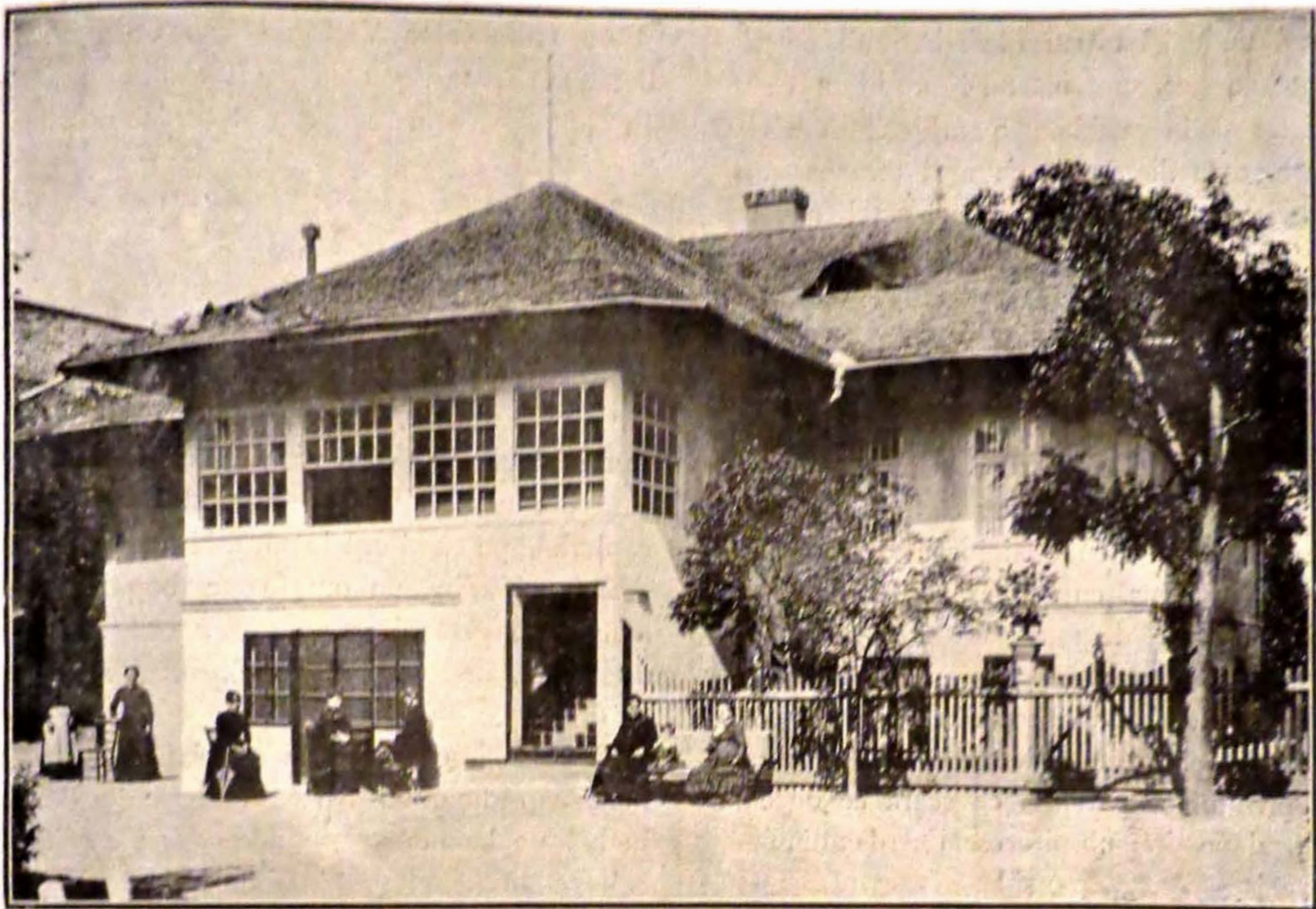
*Casa din strada Labirint No. 13 fostă proprietate a d-lui Al. Ciurcu.
Vedere luată înainte de dărâmare.*

CASA DIN STRADA LABIRINT

Sunt abia câteva zile de când am dat alarma că se dărâmă vechea casă românească din Str. Labirint No. 13, și astăzi, acest cuib istoric e ras de pe fața pământului! Ce păcat! O casă mare, gospodărească de care sunt legate atâtea suveniruri istorice ale capitalei, având caracterul arhitectonic al unei epoci, când strămoșii noștri trăiau o viață patriarhală și înbelșugată.

O casă încăpătoare, cu două rânduri de odăi, la parter și etaj, peste 20 la număr, cu pivnițe boltite și tavanite cu grinzi groase de stejar, ... toate acestea au căzut grămadă sub loviturile târnăcoapelor, și din trupul viguros al acestei case bătrânești, nu a mai rămas decât un morman de materiale în jurul cărora se tocnesc amatorii pentru asemenea lucruri.

După o fotografie procurată de d-l Al. Clucu.

Cei zece stâlpi de stejar sculptați, cu frumoase capitele și cioplituri ai cerdacului, s'au cumpărat de către o amatoare de artă veche românească, ferestra cu grilă de fier ciocănit dela pivniță s'a colecționat de un amator de vechituri arheologice, iar porțile cele mari de stejar dela pivniță au fost dăruite de către proprietar, școlii de arhitectură; celelalte materiale de construcție s'au împrăștiat în toate părțile, locul pe care a trăit aproape 209 ani această casă bătrână, s'a nivelat cu îngrijire și arțapță să se clădească pe el cât de curând, o casă nouă—modernă, cu mai multe rânduri de etaje, ștergând cu totul urmele casei în care s'a trăit o viață românească, din generație în generație.

Sic transit gloria mundi!

Oare, așa trebuie să se întâmple? Așa,

trebuie să se prăpădească urmele trecutului nostru? Cum de nu s'a găsit niciun *Mecena* particular care să salveze această casă din ghiarele pieirei?, căci, din cauza evenimentelor prin cari trecem, autoritățile în drept n'au putut înlătura dărâmiarea ei.

Acum, când s'a început așa de bine curentul pentru renașterea arhitecturii noastre, credem că este necesar, să se aplice cât mai riguros legea monumentelor publice și cu sacrificii cât de mari să se ocrotească și să se păstreze vechile monumente istorice civile, mai cu seamă că *scepticii* stilului românesc căutăm să în afară de arta țărănească și bizantinească, nu avem monumente de *arhitectură civilă*, cu caracter pământean.

Acumtore le putem arăta vechile palate domnești dela Potlogi, Mogoșoaia, Doicești; sau, culele împrăștiate mai prin toate localitățile de munte; sau, numeroasele case bo-

erești, cu parter și etaj, cu *cerdac* și *sagnasiuri*, unde își trăiau zilele bătrânii noștri; toate acestea sunt mărturii prețioase că a existat și în vechime o arhitectură civilă mare, care dinpreună cu arta țărănească și bisericească, compun tezaurul artei noastre naționale.

Printre acestea, casa din Str. Labirint păstră caracterul tipic al vechilor case boerești. Cu timpul poate că i s'a adus unele prefaceri; însă în esența ei, a rămas întreagă așa cum o croise meșterii ei din veacul 18, cu ziduri groase de două cărămizi, cu sală mare la mijloc, cu odăi joase de 2.90 m. de jur împrejur, cu acoperișul înalt de șindrila, înegrită de fumul *ursoaicelor* din pod, cu streășina mare, cu stâlpi ciopliți la cerdac, cu poartă de stejar lucrată în *ochiuri* pătrate, cu stâlpi și capitele de zidărie pe la colțuri, cu pivnițe încăpătoare, cu scara ce duce la etaj adăpostită sub pitorescul cerdac din față, cu aerul ei românesc și bătrânesc, care oprea pe trecător în drum, privind-o cu nesațiu!

Ce minunat *muzeu comunal* s'ar fi putut înjgheba în această casă! Acî, între zidurile ei bătrâne s'ar fi putut strânge la o laltă suvenirurile capitalei din vremurile cele mai îndepărtate și până azi, cari să povestească tinerelor generațiuni dornice de artă, peripețiile capitalei.

Comuna, ar trebui să năzuiască la realizarea acestui *muzău*, într'una din vechile case

boerești ce ne-a mai rămas, cum este *Casa Moruzi* din calea Victoriei, sau *Casa Melic* din Str. Spatar, sau *Casa Populeanu* din Str. Bradului, care are un frumos cerdac deschis.

*
* *

D-l Al. Ciurcu posedă prețioase documente din timpul voivodului Brâncoveanu cu privire la trupul vechiu al proprietății D-sale din Str. Labirint, cum și multe și interesante suveniruri, din vremea când această casă eră una dintre cele mai de frunte ale capitalei, pe când eră locuită de moșul d-sale *Nicolae Kirilov*, un om foarte bogat, care avusese pe atunci în arendă *vămile* și *salienele* țării, în tovărășie cu *Lazăr Kalinderu* și *Cioacăn*.

Pe atunci, casa eră înconjurată de o frumoasă grădină, iar curtea încinsă de ziduri înalte, pe lângă cari se aflau *chiliile robilor* și dependințele unei curți boerești înbelșugate.

Reproducem acî o fotografie a casei pe când eră în plină vigoare cum și una înainte de dărâmare.

În amândouă frumoși stâlpi de stejar ai cerdacului sunt închiși în cutiile de lemn de cari erau fixate cercevelele geamlăcului.

Dăm și un plan al acestei interesante și regretate case.

ION D. TRAJANESCU
ARHITECT

CUGETĂRI DESPRE ARTĂ

CULESE DE D-L TOMA L. SCARLAT
Arhitect-Glurgiu

Numai când *Muzele* își aleg locuința într'o țară, ea se poate numi civilizată. *Carmen Sylva.*

* * *

Idealul adânc simțit și exprimat cu frumusețe, iată arta. *Castelan.*

Când artistul se gândește la bani, pierde simțământul frumosului. *Diderot.*

* * *

Unui artist ca să parvie îi trebuie un singur protector — *talentul.* *Vasile Conta.*